

ÚTOK BEZ POUŽITÍ JADERNÝCH ZBRANÍ

Upraveno ze sovětského tisku

V posledních letech věnují velení USA a NATO pozornost problematice přípravy a vedení útoku bez použití jaderných zbraní.

Vzhledem k tomu, že na evropském válčišti budou vedeny boje za neustálé úhrady použití jaderných zbraní, hlavní zásady přípravy a vedení útoku zůstanou stejné. Charakter útoku, způsob použití druhů vojsk a bojové techniky budou mít však řadu zvláštností.

Hlavní úlohu v útoku s použitím konvenčních zbraní budou mít pozemní vojska, která musí úzce spolupracovat s taktickým letectvem — hlavním úderným prostředkem na válčišti.

Úspěch útoku závisí na pečlivém a pružném plánování a na všestranném materiálním zabezpečení. Přitom je potíží v tom, že není možné na další dobu vytvářet velká uskupení vojsk na směrech, kde je nutné dosáhnout převahy v silách a prostředcích. Vytvářet taková uskupení není možné vzhledem k

- nedostatku sil a prostředků,
- nebezpečí jejich možného napadení jadernými zbraněmi nepřítele.

Bojová sestava skupiny armád, polní armády a armádního sboru v útoku s použitím konvenčních zbraní se nebude lišit od bojové sestavy těchto svazů a svazků za útoku s použitím jaderných zbraní. Splnění bojových úkolů však vyžaduje více času. Hloubka operace a bojových úkolů bude menší, tempo útoku nižší.

Hloubka útočné operace bývá zpravidla

- skupina armád 250—400 km i více,
 - polní armáda 150—250 km i více.
- Svazkům se určují bojové úkoly v hloubce

- armádní sbor USA 50—80 km

NSR 50—60 km i více

- divize 25—40 km.

Tempo útoku při průlomu taktické hloubky obrany může dosahovat 10 až 15 km, v operační hloubce 25—50 km za den.

Délka trvání operace skupiny armád se zvyšuje na 10—14 dní, polní armády na 7—12 dní.

Vzhledem k nutnosti přísně dodržovat zásadu rozptýlení, **šířka pásma útoku** zůstává stejná jako v operacích s použitím jaderných zbraní. Podle zkušeností ze cvičení Střední skupina armád obvykle útočí v pásmu širokém 380–450 km, severní skupina armád v pásmu širokém 240 až 300 km.

Polní armádě USA (koaliční) se určuje pásmo široké 180–300 km a více; polním armádám jiných zemí — účastníků NATO a polním armádám NATO (koaličním) v šířce 80–150 km a 100–200 km.

Šířka pásma útoku amerického armádního sboru bývá určována v rozmezí 40 až 80 km i více, západoněmeckého 50 až 60 km i více.

Divize útočí zpravidla v pásmu širokém do 20–30 km.

Operační sestava skupiny armád a polní armády, bojové sestavy armádních sborů a divizí sestávají ze stejných prvků jako při útoku s použitím jaderných zbraní.

Na cvičeních útočila **skupina armád** zpravidla v jednom sledu. V prvním sledu mohou být dvě polní armády nebo jedna polní armáda a několik samostatných sborů. V záloze zůstávají 1–2 armádní sbory a 2–4 samostatné divize. Svazky v záloze se podřizují jedné z polních armád, která obvykle působí na směru hlavního úderu.

Operační sestava **polní armády** zahrnuje 1. sled, zálohu, armádní dělostřelectvo, tankovou a ženijní zálohu. 1. sled polní armády, v závislosti na jejím složení, tvoří obvykle 2–4 armádní sbory nebo 3–4 divize. V záloze zůstávají 1–2 divize, někdy i 3 divize nebo armádní sbor. V armádním dělostřelectvu může být skupina RS Pershing (2–3 oddíly) a brigáda protiletadlového dělostřelectva (5 až 6 oddílů PLRS Nike-Hercules a 4 oddíly PLRS Hawk). V některých případech mohou být v armádním dělostřelectvu i 1–2 oddíly RS Sergeant.

Armádní sbor útočí zpravidla ve dvou sledech. V 1. sledu má obrněnou (tankovou) a 1–2 mechanizovanou (pěší) divize,

ve 2. sledu mechanizovanou (pěší) divizi. Ve 2. sledu může být i obrněná (tanková) divize.

Divize 1. sledu armádního sboru mívá bojovou sestavu obvykle ve dvou sledech. K zabezpečení účinné palebné podpory každé divize 1. sledu (armády USA) může být přidělena skupina polního dělostřelectva (3–4 oddíly) — v některých případech i dvě — a oddíl raket Honest John.

K dosažení převahy v silách a prostředcích na nejdůležitějších směrech vytvářejí se na krátkou dobu větší uskupení, ovšem ne na úkor protijaderné ochrany vojsk. Největší hustoty sil a prostředků je nutné mít na směrech, kde vzhledem k terénu mohou působit hlavní druhy vojsk s jejich bojovou technikou.

Svazy a svazky zahájí útok na začátku války v mírovém složení, které v průběhu několika dní může být zvýšeno o 5–7 divizí, které jsou v národním podřízení. Na cvičení NATO bývá v Severní skupině armád 11–16 divizí, ve Střední skupině armád 14–21 divizí.

Polní armáda, v závislosti na jejím předurčení, může být koaliční nebo národní a její složení bude různé.

Možnosti polní armády USA koaličního složení a armádních sborů USA a NSR uvádí **tabulka**.

Z tabulky vyplývá, že polní armáda koaličního složení a armádní sbory USA a NSR, bez ohledu na široká pásma útoku, jsou schopny vytvářet dostatečně vysoké hustoty živé síly a palebných prostředků. Přitom na nejdůležitějších směrech může být hustota 1,5–2krát vyšší než na pomocných směrech.

Skupina armád obvykle útočí na dvou směrech, přičemž na jednom z nich soustřeďuje hlavní úsilí.

Polní armáda, v závislosti na jejím složení, útočí na 2–3 nebo 3–4 směrech. Na každém z nich obvykle útočí armádní sbor.

Armádní sbor 1. sledu může zahájit útok z chodu nebo z přímého dotyku s protivníkem.

Síly a prostředky		Polní armáda koalici			Armádní sbor USA			Armádní sbor NSR		
		2 armádní sbory USA 1 armádní sbor NSR (11 divízi)			2 mechanizované divize 1 obrněná divize 1 lehký obrněný pluk			2 mechanizované divize 1 tanková divize		
		Celkem v PA	Hustota na 1 km fronty při boji v pásmu		Celkem v (s)	Hustota na 1 km fronty při boji v pásmu		Celkem v as	Hustota na 1 km fronty při boji v pásmu	
			180 km	300 km		40 km	80 km		50 km	60 km
Pěší prapory		70	0,38	0,23	20*	0,5	0,25	19	0,38	0,3
Tanky		3326	18,4	11	988	24,7	12,3	786	15,8	13
Děla a minomety		2380	13	7,7	733	18,2	9	454	9	7,5
Protitankové řízené střely		608	3,3	2	170	4,2	2,1	118	2,3	2
88,9 mm a 90 mm PT ruční zbraně		4280	23	14	1560	39	19,5	160	3,2	2,6
106 mm bezzákluzové kanóny		400	2,2	1,3	102	2,5	1,2	108	2	1,6
Protiletadlová děla		171	0,9	0,5	—	—	—	171	3,4	2,8
Odpalovací zařízení	Protiletadlové řízené střely	528	2,9	1,7	96	2,4	1,2	24	0,48	0,4
	Pershing	12	—	—	—	—	—	—	—	—
	Sergeant	12	—	—	4	—	—	4	—	—
	Honest John	70	—	—	24	—	—	18	—	—

* V tom i 3 průzkumné prapory lehkého obrněného pluku.

Útok z chodu je zahájen po přesunu hlavních sil armádního sboru v rozptýlených pochodových sestavách z prostoru soustředění po zvolených osách přesunu. Každá divize se přesune po 2–4 osách. Přidělené a organické dělostřelectvo zpravidla předem zaujímá palebná postavení a účastní se dělostřelecké přípravy a palebného zabezpečení útoku. V průběhu dělostřelecké přípravy první sledy divízi vycházejí na čáru rozvinutí do rotních proudů, vzdálenou 3–5 km od protivníka.

Útok z přímého dotyku s protivníkem zahajují vojska z východiště po nezbytném přeskupení. K dělostřelecké přípravě se přibírá nejen veškeré dělostřelectvo armádních sborů 1. sledu, ale i značné množství tanků.

Dělostřelecká příprava v obou případech může trvat až 1–2 hodiny. Cílem palby jsou palebná postavení raket a dělostřelectva, obranná zařízení, operační

body, místa velení apod. V průběhu dělostřelecké přípravy mohou být použity i rychle účinkující otravné látky; v tom případě začíná palebným přepadem chemickou municí.

Podpůrné letectvo ničí a umlčuje palebná postavení raket a dělostřelectva, vojska v prostorech soustředění, místa velení a týlové objekty v hloubce do 100 až 160 km. K ničení živé síly široce používá napalmonové směsi.

S vyjitím útvarů divízi 1. sledu na čáru zteče dělostřelectvo přenáší palbu do hloubky a útvary přecházejí ke zteči. K zabezpečení **průlomu obrany divízi 1. sledu** v krátké době a udržení vysokého tempa útoku se používají taktické vzdušné výsadky a aeromobilní vojska. Hloubka vysazení výsadku, v závislosti na složení a úkolu, může být až 50 km od čáry dotyku. V některých případech bude nutné zasadit i druhé sledy útočících divízi.

Po průlomu obrany divízi 1. sledu, tj.

se splněním BÚ divizí 1. sledu armádního sboru, divize upevňují obsazené prostory, uvádějí se do pořádku a jejich druhé sledy zasazují do boje k ovládnutí objektů v hloubce obrany z chodu.

Po průlomu obrany divizí 2. sledu armády protivníka divize 1. sledu upevňují obsazené prostory, přeskupují síly a prostředky k odrazení možných protiztečí (protiúderů) a k zabezpečení zasazení zálohy armádního sboru. Záloha se zasazuje k rozvíjení útoku v hloubce 20—40 km.

Protiúder se odrážejí buď z místa, nebo z chodu. Hlavní úlohu přitom mají tanky, PTRS a dělostřelectvo. K odrazení protiúderu se používají všechny síly armádního sboru nebo jen divize na směru protiúderu.

Hlavní údernou silou armádního sboru při rozvíjení útoku jsou obrněné (tankové) divize.

Plní armáda rozvíjí útok na 2—3 směrech; úsilí soustřeďuje na jednom z nich. Armádnímu sboru, který útočí na hlavním směru, mohou být podřízeny všechny nebo část divizí ze zálohy armády, někdy i 1—2 divize ze sousedních sborů.

K narůstání úsilí polní armády v průběhu operace se plánuje její zesílení svazky ze zálohy skupiny armád.

Skupina armád může být v průběhu operace zesílena ze zálohy velitele pozemních vojsk na válčišti nebo divizemi ze sousedních skupin armád. S dokončením jedné z etap operace skupiny armád předpokládá se přeskupení vojsk k zesílení uskupení na směru hlavního úderu nebo k přenesení úsilí na nový směr.

K letecké podpoře pozemních vojsk se obvykle spotřebuje 35—43 % vzletů, k boji o vybojování a udržení nadvlády ve vzduchu do 50 % vzletů. Zbývajících 10—15 % vzletů se používá k izolaci bojiště. Podle zkušeností cvičení vyčleňuje se k letecké podpoře

— polní armády — 5—6 křidel taktického stíhacího letectva,

— armádního sboru — 100—160 vzletů za den,

— divizí 1. sledu na hlavním směru — do 30—50 (výjimečně do 70—80) za den.

Letectvo plní úkoly v malých výškách (do 1500 m) a zpravidla nevelkými skupinami. K ničení jednotek v síle rota až prapor se používají skupiny 4—8 letounů, k ničení tankového praporu nebo mostostřeleckého pluku skupiny 8—16 letounů.

Při vedení útoku s použitím jen konvenčních zbraní je nutné bezpodmínečně dodržovat **požadavek stálé bojové pohotovosti prostředků jaderného napadení.**

To platí především o strategických útočných silách. Z prostředků, podřízených veliteli ozbrojených sil na evropském válčišti, musí být ve stálé pohotovosti rakety operačně taktického určení a letouny — nosiče taktického letectva.

Podle zkušeností cvičení téměř všechny útvary a jednotky letounů — nosičů obvodu PVO 2. a 4. STLV byly v 15minutové pohotovosti; kromě toho i raketové útvary a jednotky polních armád, armádních sborů a divizí. Oddíly RS se udržovaly v pohotovosti č. 2 a 3 (Pershing 15—30 minut, Sergeant 25—45 minut). Ve skladech speciální munice pro RS Sergeant a rakety Honest John vytvářejí se zálohy ve výši 40—50 % jaderných náplní a 50—60 konvenčních náplní.

Velení NATO předpokládá, že od **samého zahájení války bude bojová činnost vedena s použitím jen konvenčních zbraní.** Potom ozbrojené síly přecházejí k omezenému použití jen taktických jaderných zbraní (s náplní do 500 kt) a nakonec i k použití všech prostředků jaderného napadení bez jakéhokoli omezení. Přitom však nelze vyloučit použití jaderných zbraní ihned se zahájením války.

Přechod k použití taktických jaderných zbraní může nastat v případě, kdy vojska nemohou splnit stanovené cíle omezeného ozbrojeného konfliktu. Taktické jaderné zbraně se použijí k úderům na palebná postavení raket a dělostřelectva, vojska, místa velení, opěrné body, letiště, sklady apod. Přitom neničí důležité strategické objekty a velká obydlená místa, i když jsou v prostoru omezené války.

Hlavní úkoly v tomto období plní operačně taktické rakety, dělostřelectvo s jadernými střelami a prostředky PVO. Podle zkušeností cvičení do 80 % jaderné munice používají prostředky armádních sborů a divizí.

Období (různé délky trvání) bojové činnosti s použitím taktických jaderných zbraní může **přerůst ve všeobecnou jadernou válku**. Polní řád armády USA stanoví: „Je velmi obtížné včas určit okamžik, kdy omezená válka může přerůst ve všeobecnou. Může to být v situaci, kdy jeden

z protivníků dojde k závěru, že osud jeho státu je na vážkách.“

Přerůstání ve všeobecnou jadernou válku bude zahájeno prvním jaderným úderem na válčišti, a to překvapivě a s využitím všech prostředků, které má velení NATO k dispozici. Jeho cílem musí být dosáhnout překvapení a uchovat vlastní síly a prostředky. Proto je nejpravděpodobnější, že odpálení raket a start letectva budou současné s odpálením balistických raket strategického určení podle jednotného plánu globálního jaderného útoku.

ZKUŠENOSTI

PRAXE